

Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Česká Lípa, Školní 2520

Adresa: Školní 2520, 470 05 Česká Lípa

Identifikátor školy: 600 074 986

Termín konání komplexní inspekce: 24. - 26. února a 28. února 2003

Čj.:	081 52/03-5076
Signatura:	kh1cw126

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Česká Lípa, Školní 2520 byla založena jako příspěvková organizace zřizovací listinou na dobu neurčitou na základě usnesení Zastupitelstva města Česká Lípa čj. 907/02, bod 3 ze dne 16. října 2002, s účinností od 1. ledna 2003. Organizace sdružuje základní školu (ZŠ), školní družinu (ŠD) a školní jídelnu.

Zřizovací listina vymezuje hlavní účel a tomu odpovídající předmět činnosti, označení statutárních orgánů organizace, majetek ve vlastnictví zřizovatele předaný příspěvkové organizaci do správy k jejímu hospodářskému využití, práva a povinnosti při hospodaření se svěřeným majetkem a okruhy doplňkové činnosti.

Celková kapacita žáků školy (780) uvedená v poslední změně rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (dále pouze rozhodnutí) nebyla v porovnání se zahajovacím výkazem o základní škole ze dne 7. října 2002 překročena.

Počty žáků (656) uvedené v zahajovacím výkazu souhlasí, s přihlédnutím k evidovaným změnám, s počty vykázanými v třídních knihách za období září 2002 - únor 2003.

Ve školním roce 2002/2003 má škola celkem 28 tříd (16 tříd na prvním stupni, 12 tříd na druhém stupni) a pět oddělení školní družiny.

Česká školní inspekce (ČŠI) zadala ve vybraných třídách (V. A, VI. B, VII. C, VIII. B, IX. A) dotazníky pro rodiče žáků. Závěry z nich použila při plánování vlastní kontrolní a inspekční činnosti. Některé významnější dotazníkové poznatky jsou uvedeny vždy u odpovídajících kapitol inspekční zprávy.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- Materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech základní školy (český a německý jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, dějepis, zeměpis, chemie, fyzika, přírodopis, občanská výchova, rodinná výchova) a ve školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech a ve školní družině

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Na prvním a druhém stupni ZŠ působí celkem čtyřicet pedagogů včetně ředitele a dvou zástupkyň. Provoz školní družiny zajišťuje pět vychovatelek, jedna z nich částečně vyučuje na druhém stupni ZŠ.

Tři učitelé na prvním stupni a osm učitelů na druhém stupni nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jeden pedagog na druhém stupni má pouze odbornou způsobilost.

Čtyři vychovatelky jsou plně kvalifikovány, pátá doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání nepředložila.

Na prvním stupni je z celkového počtu hodin 76 % odučeno s odbornou a pedagogickou způsobilostí, na druhém stupni pouze 50 %. Plně kvalifikovaně se na druhém stupni vyučuje pouze zeměpis a chemie. Poměrně dobrá je situace ještě ve výuce českého jazyka a dějepisu (nad 80 % kvalifikované výuky).

Vedení školy při přidělování předmětů pro školní rok 2002/2003 v maximální možné míře respektovalo a využilo odbornou a pedagogickou způsobilost učitelů.

Ředitel školy byl řádně jmenován s účinností od 1. srpna 2002. Ve funkci ho potvrdilo město Česká Lípa dne 21. listopadu 2002, s účinností od 1. ledna 2003. Úzké vedení školy představují ještě dvě zástupkyně, pro první a druhý stupeň. Koncepce rozvoje školy, kterou ředitel zpracoval pro konkurzní řízení, je přehledně členěná, konkrétní a logicky provázaná. Ukazuje na jeho velmi dobrou znalost školního prostředí i schopnost chápat školu jako svébytný celek, jenž by měl žákům poskytovat komplexní péči, která by přispěla k jejich všestrannému rozvoji. Tuto snahu vnímají pozitivně žáci i jejich rodiče, což se prokázalo při jednání ČŠI se zástupci žákovského sněmu i v dotaznících pro rodiče.

Ve škole velmi dobře pracují metodická sdružení paralelních tříd jednotlivých ročníků na prvním stupni. „Ročníkový učitel“ vede záznamy o schůzkách, zodpovídá za plnění osnov, koordinaci učiva, tvorbu srovnávacích testů v hlavních předmětech, konzultuje úpravy časově tematických plánů.

Na druhém stupni vedení školy ustanovilo předmětové komise pro jednotlivé předměty nebo skupinu příbuzných předmětů. Jejich hlavním úkolem je příprava, koordinace a kontrola plnění časově tematických plánů, výběr používaných učebnic, příprava na soutěže a olympiády, zpracování požadavků na dovybavení kabinetů, organizace exkurzí, projednání výsledků zadávaných písemných prací. Komise nemají přesně stanovený plán činnosti, scházejí se v průměru třikrát do roka. Z jednání se pořizují zápisy s různou vypovídací hodnotou. Většina komisí svoje poslání plní, některé však pracují formálně a nesystematicky (přírodopis - chemie).

Práce se začínajícími učiteli nemá přesně stanovená pravidla, záleží na ochotě a iniciativě nových i zkušených pedagogů. Vzájemné hospítace, ke kterým údajně dochází, škola nemůže doložit.

Výchovné poradenství zajišťuje vyučující druhého stupně bez kvalifikačního studia zastupující bývalou poradkyni, která je dlouhodobě v pracovní neschopnosti. Výchovná poradkyně má zpracovaný plán práce mapující jednotlivé oblasti její činnosti. Pomoc žákům v jejich profesní orientaci je kromě pravidelné návštěvy burzy škol a spolupráce s úřadem práce podpořena kroužkem zaměřeným na volbu povolání. K informovanosti žáků slouží i školou poskytované přehledy, připravené na základě regionálních katalogů profesí a několik nástěnek jak v devátých třídách, tak na chodbě školy. Rodiče vycházejících žáků jsou zváni na setkání v konkrétním termínu. Pro rodičovskou veřejnost i žáky má výchovná poradkyně stanoveny konzultační hodiny. Z podnětu školy či rodičů jsou iniciovány individuální pohovory s písemným záznamem. Ve škole byl od září ustaven žákovský sněm zástupců jednotlivých tříd, který se pravidelně schází s ředitelem školy, zatím bez účasti výchovné poradkyně. Třídní učitelé vedou záznamové listy o žácích s výchovnými problémy. Pokud žáci selhávají v učení, mohou se obrátit o pomoc k učitelům jednotlivých předmětů. Dobrá je spolupráce školy s pedagogicko-psychologickou poradnou. Ve škole jsou evidováni 63 žáci se specifickými poruchami učení (SPU) a dva žáci tělesně postižení.

Ekonomické požadavky na zabezpečení vzdělávání a výchovy dětí a žáků se zdravotním postižením (počítají se i žáci s SPU) byly vzneseny pro 51 žáka.

Žáci s SPU jsou diagnostikováni pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP). Zpráva z vyšetření obsahuje doporučení v obecné rovině, neuvádí vhodné prostředky a metody práce. Problémy přináší dlouhé čekací doby na psychologické vyšetření žáků.

Individuální vzdělávací programy sestavily učitelky. Programy jsou podepsány třídním učitelem a dalšími učiteli, kteří se na výuce podílejí. Jako konzultant je uveden pracovník PPP. V předložených materiálech ojediněle chyběly podpisy rodičů a zhodnocení úspěšnosti programu.

Výchovná poradkyně pečlivě žáky eviduje, monitoruje aktuálnost vyšetření. Spolupracuje s učitelkami, které vedou ve škole nápravu dyslexie. Na pedagogických radách jsou učitelé informováni o žácích s SPU, což dokladují zápisy z pedagogických rad. Využívání nápravných metod v jednotlivých předmětech není zaznamenáno.

Ředitel školy má velmi dobře zpracovaný plán kontrolní činnosti, jenž se mu však zatím daří naplňovat pouze částečně, protože po nástupu do funkce v srpnu 2002 se kromě pedagogicko-organizačních záležitostí musel věnovat i administrativnímu zajištění přechodu organizace do právní subjektivity, které je časově velmi náročné. Téměř veškerou kontrolní činnost v tomto školním roce tedy zajišťují obě zkušené zástupkyně. ČŠI nezjistila negativní dopady tohoto způsobu práce, ale dlouhodobě by nesystematické a izolovaně prováděné kontroly mohly vést k přehlédnutí zásadních nedostatků v chodu školy.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé nejčastěji využívají nabídek Pedagogického centra v Liberci. Ředitel školy plánuje i společné vzdělávací akce pro všechny pedagogy. Připraveno je školení v problematice specifických poruch učení a zdravotnický kurz.

Organizační struktura je funkční, kompetence zaměstnanců vymezuje organizační řád a soubor vnitřních směrnic. Aktuální dílčí úkoly pro jednotlivé úseky i zaměstnance obsahuje roční plán školy.

Po přechodu do právní subjektivity od 1. ledna 2003 škola vede osobní složky všech zaměstnanců, ve kterých jsou zakládány pracovní smlouvy, platové výměry, stanovení osobních příplatků, osvědčení o absolvování vzdělávacích akcí a doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání.

Pracovní náplně pedagogických a správních zaměstnanců se ukládají odděleně od osobních složek pracovníků, jsou průběžně doplňovány a obnovovány. Seznámení s nimi stvrzují zaměstnanci podpisem. Dle popisů pracovních funkcí zástupců ředitele se jejich kompetence poněkud překrývají. Pracovní náplně jsou zpracovány v různé míře podrobnosti. Pro statutární zástupkyni ředitele byl vypracován nový podrobný popis pracovní funkce, u druhé nebyl dokument z roku 1998 změněn.

Požadavky poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, splňuje obsah informační brožury umístěné na volně přístupném místě v blízkosti ředitelny.

I když v době inspekce platný školní řád obsahuje v úvodní části práva žáků, celá jeho koncepce vychází z pokynů, příkazů a zákazů. Připravované nové znění je kratší, věcnější, přehlednější a doplňuje ho dokument, ve kterém sami žáci stvrzují normy svého chování. Nový školní řád procházel v době inspekce rozsáhlým připomínkovým řízením. Na jeho konečné podobě se podílejí žáci všech tříd školy prostřednictvím svých zástupců v žákovském sněmu.

Základem vnitřního informačního systému je soustava denně aktualizovaných nástěnek – pro učitele ve sborovně, pro žáky na chodbách. Žáci se řadu důležitých informací dovědí od svých

třídních učitelů i ostatních vyučujících. Velmi často je využíván školní rozhlas. K zlepšení informovanosti přispívá i nový školní časopis „Severní vítr“ vydávaný od prosince minulého roku (na školní časopis škola získala grant).

Partnerem vedení školy se v tomto školním roce stal volený „Žákovský sněm“, ve kterém má svého zástupce každá třída od 5. do 9. ročníku. Činnost sněmu je upravena „Žákovskou ústavou“. Ta rozvíjí a realizuje v praxi některá ustanovení „Úmluvy o právech dítěte“, zejména právo vyjádřit svůj názor, který bude respektován. Vedení školy se snaží aktivně o vytvoření komunikativního prostředí. Po ustavení žákovského sněmu se podařilo otevřít prostor pro funkční vnitřní informační systém i účinnou zpětnou vazbu včetně vyjádření názorů, podnětů a připomínek. Pro diskrétní formu sdělení mohou žáci využít schránku důvěry.

Zákonní zástupci se o chování, docházce a hodnocení žáků dovídají prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, případně při třídních schůzkách a informačních odpoledních. Způsob poskytování informací ze strany školy hodnotí kladně 77 % rodičů. Se školou dobře spolupracuje Sdružení rodičů, přátel a dětí školy (SRPDŠ), rada školy nebyla zatím zřízena. Daří se zapojovat rodiče do volnočasových aktivit žáků (vedení kroužků) a postupně školu více otevírat pro veřejnost. Záměrem ředitele je dále zorganizovat den otevřených dveří, pravidelně zvat obecní zastupitele na akce školy a vytvořit kvalitní prezentaci školy na WWW-stránkách včetně prostředí pro komunikaci s rodiči i žáky prostřednictvím internetu. Spolupráce se zřizovatelem je dle sdělení ředitele školy dobrá.

Personální podmínky mají celkově průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlištního typu sídlí v panelovém pavilonovém objektu, který svým architektonickým řešením přináší problémy organizační, provozní i estetické. Vedení školy v posledních letech provedlo změny, které přispěly ke zútulnění společných rozlehlých prostor. Chodby a spojovací koridory jsou vyzdobeny žákovskými pracemi, návrhy ze soutěže o logo školy, kresbami na zdech realizovaných v rámci grantového projektu „Barevná škola“, atria školy vyplňují a zelení příjemně osvěžují zajímavé druhy květin.

Pro výuku jsou kromě kmenových učeben k dispozici i učebny odborné - chemie, fyziky, zeměpisu, hudební výchovy, anglického jazyka, německého jazyka a výpočetní techniky. Dále dílny se zaměřením na kovo a dřevo, tělocvična, posilovna pro pedagogy, žákovská knihovna pro první i druhý stupeň. V okolí školy je betonový dvůr (škola má žádost o ekologický grant na jeho ozelenění), hřiště školní družiny a rozsáhlou rekonstrukci vyžadující atletické hřiště. Součástí objektu je i plavecký bazén, který škola částečně využívá, ale neprovozuje.

Úroveň sociálních zařízení neodpovídá současnému standardu, což potvrzují i rodiče žáků v dotazníkovém šetření. V této oblasti jich více jak 71 % vyslovilo nespokojenost.

Vybavení didaktickou technikou je průměrné, některé přístroje jsou již při srovnání se současnou úrovní techniky značně zastaralé a ve výuce pouze omezeně využitelné (např. KP 8). Ředitel školy má zlepšení materiálně-technického zázemí jako jednu ze svých priorit v koncepčních záměrech.

Na prvním stupni jsou kmenové učebny esteticky i výukově podnětné s dobrými psychohygienickými podmínkami (světlé, vzdušné, dostatečně prostorné). Ve výzdobě se vhodně využívají žákovské práce. Školní nábytek je nový nebo renovovaný, jednotná velikost

stolků a židlí ve třídách však neodpovídá fyziologickým potřebám jednotlivých žáků. V zadní části tříd je většinou umístěn koberec. Materiální a technické vybavení je dostatečné, učitelky velmi často používají i vlastní výrobky.

Kmenové učebny druhého stupně jsou prostorné, světlé, s možností zastínění. Žákovský nábytek je sice starší, již dost opotřebovaný, ale funkční. Značně poškozený povrch některých školních tabulí výrazně ovlivňuje čitelnost zápisů. V podnětnosti a estetické úpravě učeben druhého stupně jsou značné rozdíly, nedostatečně se využívají nástěnné obrazy, nástěnky či informační panely pro zvýšení názornosti vyučovaných témat. Pouze v některých učebnách byly instalovány zpětné projektory, ostatní jsou umístěny v kabinetu didaktické techniky.

Nástěnné a kartografické pomůcky pro český jazyk a dějepis jsou inovovány a dokupovány. Videotéka obsahuje asi patnáct titulů. Pro práci s odbornými jazykovými příručkami na druhém stupni je vybavení minimální. K doplňkové četbě ve společenskovědních předmětech je využívána učitelská knihovna, výukové programy zatím v inventáři těchto předmětů nejsou.

Německý jazyk se vyučuje v odborné učebně zřízené v tomto školním roce nebo v kmenových učebnách. Vybavení audiovizuální technikou, pomůckami a dalšími materiály podporujícími výuku (slovníky, audio a video nahrávky, nástěnné obrazy s gramatickými jevy) umožňuje splnění učebních osnov, ale není optimální.

Odborná učebna chemie vyhovuje potřebám výuky na základní škole. Materiální zázemí, včetně chemikálií a laboratorního skla je dostatečné. Žákovský nábytek nesplňuje antropometrické požadavky, židle jsou vzhledem k výšce stolů příliš nízké. Prostředí učebny působí stroze, je velmi málo motivační.

Materiální zabezpečení výuky matematiky, fyziky a přírodopisu je na dobré úrovni. Uspořádání a vybavení odborné učebny fyziky umožňuje efektivní výuku při demonstracích prováděných učitelem i při laboratorních cvičeních, uspořádání lavic do souvislých řad však stěžuje kontrolu práce žáků.

Odborná učebna pro výuku zeměpisu je prostorná, světlá, s možností zatemnění (rolety). Materiální a technické zázemí (např. video, zpětný projektor, promítací plátno, mapy, stojan na mapy) umožňuje dostatečně názornou výuku.

Odborná učebna výpočetní techniky byla vybavena v rámci projektu PIII SIPV (státní informační politika ve vzdělávání) „Internet do škol“. Škola obdržela celkem 10 žakovských stanic (v tom jeden počítač Macintosh, ostatní stanice typu IBM PC), učitelský počítač a server. V lokální síti jsou dále připojeny dvě tiskárny. Všechny stanice mají pevné připojení do prostředí internetu. Hardwarové i softwarové vybavení umožňuje zahájit výuku tematického celku Práce s počítačem v souladu s požadavky osnov pro předmět Pracovní činnosti. Učebna je prostorná, vybavená novými stolkami, které ale nevyhovují ergonomickým požadavkům. Okna mají regulovatelné zastínění. Celkové prostorové řešení však k žaluziím ztěžuje přístup, takže jsou stále staženy a větrá se dveřmi. V učebně chybí tabule nebo možnost projekce. Současné využití učebny v běžné výuce je vzhledem k počtu počítačů a licenčním podmínkám pro vzdělávací programy minimální.

Žáci prvního i druhého stupně mají k dispozici pro všechny sledované předměty vhodné učebnice, pracovní sešity a atlasy se schvalovací doložkou MŠMT, většinou ucelené řady z jednoho nakladatelství (výjimkou jsou například tři různé typy čítanek pro literární výchovu v 6. - 9. ročníku).

Materiálně-technické podmínky výchovy a vzdělávání jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH
--

Realizace vzdělávacího programu Základní škola

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola ze dne 30. dubna 1996 čj. 16 847/96-2 a úprav a doplňků ze dne 25. srpna 1998 čj. 25 018/98-22. V učebním plánu pro školní rok 2002/2003 nejsou v rozporu s učebním plánem výše uvedeného vzdělávacího programu zařazeny v sedmém ročníku praktické činnosti. Ve stejném ročníku se sice v rámci předepsaných volitelných předmětů vyučují ve všech třídách pracovní činnosti, ale podle vzdělávacího programu Základní škola musí být vždy v učebním plánu zařazeny všechny předměty předepsané pro daný ročník, tedy v sedmém ročníku praktické činnosti i volitelný předmět.

V současné době není v plánech předmětu praktické činnosti zařazen tematický celek „Práce s počítačem“. Žáci tak nemají možnost systematického rozvíjení základních dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT). Určité dílčí zkušenosti získají pouze někteří v rámci kroužku výpočetní techniky nebo v kroužku „k volbě povolání“.

Žáci osmého a devátého ročníku mají nadprůměrnou nabídku volitelných předmětů. Osmý ročník - konverzace v německém jazyce, pěstitelství, praktika z biologie, vedení domácnosti, užité výtvarné činnosti. Devátý ročník - konverzace v německém jazyce, užité výtvarné činnosti, cvičení z matematiky a českého jazyka. Nepovinné předměty jsou zaměřeny výhradně sportovně - plavání, sportovní hry.

Škola nabízí žákům i široký výběr zájmových kroužků a sportovních oddílů. Pro první stupeň - country tance, atletika, karate, aerobik, florbal, plavání, pěvecký sbor, dopravní kroužek, německý jazyk, hra na flétnu. Pro druhý stupeň - country tance, atletika, aerobik, florbal, plavání, pěvecký sbor, dopravní kroužek, baseball, počítačové kroužky, dívčí klub, německý jazyk, dramatický kroužek, střelecký kroužek. Přestože je nabídka mimoškolní zájmové činnosti velmi bohatá co do počtu i zaměření, 28 % rodičů s ní není spokojeno.

Zařazení témat z oblasti ochrany člověka za mimořádných situací a environmentální výchovy není systematické. Ve sledovaných předmětech ČŠI nezjistila neplnění učebních osnov.

Výuka není v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola, učební osnovy jsou plněny.

Kontrolovaná povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, protokoly o konání komisionálních zkoušek, osobní dokumentace žáků s postižením) je vedena pečlivě. Ojedinele se v některých třídních knihách objevují zápisy s malou vypovídací hodnotou (např. opakování, test). Výborně sestavený rozvrh respektuje psychohygienické i didaktické zásady.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrola plnění učebních osnov je založena na sledování dodržování časově tematických plánů prostřednictvím předmětových komisí.

Způsob kontroly plnění učebních osnov je účinný.

První stupeň

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice, německém jazyce, vlastivědě a prvouce

V českém jazyce byly na prvním stupni hospitovány čtyři hodiny u čtyř vyučujících. S úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí byla výuka vedena ve dvou hodinách, další dvě vyučující nejsou kvalifikované. Jedna má čtrnáctiletou praxi, druhá je začínající učitelkou. Zásadní vliv na výuku tyto skutečnosti však neměly.

Všechny navštívené hodiny měly učitelky připravené. Tematicky se v nich převážně opakovala již probraná látka. V první třídě bylo nové učivo vhodně motivováno doplňkovou četbou. V hodině čtení chyběla provázanost jednotlivých činností (kresba k přečtenému textu, poslech doplňkové četby). Zřídka byla uplatňována vstupní motivace, práce s chybou se objevila ojediněle. Diferenciaci učiva ČŠI nezaznamenala. Opakování a upevňování učiva bylo organizováno frontální metodou bez promyšlené relaxace. Pouze v jedné z hodin vyučující v jejím závěru zařadila skupinovou práci většího rozsahu, která byla přerušena až zvoněním. Ve všech zhlédnutých hodinách žáci využívali připravené tabule, názorné i vlastnoručně vyrobené pomůcky, namnožené materiály i doplňkovou beletrii. Učitelky dbají na správné sezení při psaní. Písemné projevy žáků většinou pečlivě kontrolují a opravují, neopravené chyby se v sešitech objevují výjimečně. Průběžné motivační hodnocení žáků nebylo vždy zřejmé.

Učitelky se vyjadřovaly spisovně, srozumitelně, ojediněle byl kladen důraz i na opravy stylistických chyb v odpovědích žáků. Požadavek přesného plnění pokynů učitele, ale i občasné mentorování ze strany vyučujících omezovalo kreativitu žáků a rozvoj jejich komunikativních dovedností.

V německém jazyce ČŠI sledovala výuku ve čtvrtém a pátém ročníku u dvou ze tří vyučujících, které na prvním stupni tento cizí jazyk vyučují. Jedna učitelka nemá předepsanou kvalifikaci, avšak úspěšně absolvovala základní jazykovou zkoušku, druhá je způsobilá pedagogicky. Ve výchovně-vzdělávacím procesu se částečně projevila menší zkušenost nekvalifikované vyučující s prací se žáky mladšího školního věku kázeňskými problémy při opakování.

Obsah zpracovaných časově tematických plánů vychází z používaných učebnic a respektuje platné učební osnovy. Jedna z učitelek podle aktuální situace ve vyučované skupině upravila rozsah a obsah plánovaných činností, nechybí ani zdůvodnění realizovaných změn. ČŠI nezaznamenala neplnění učebních osnov.

Hospitovaná výuka byla pečlivě připravena, obě učitelky měly promyšleny vzdělávací cíle i prostředky k jejich naplnění. Zvolené vyučovací metody odpovídaly věku žáků, byly zaměřeny převážně na rozvoj řečových a komunikativních dovedností, nechyběla velmi dobrá vstupní i průběžná motivace. Obě vyučující vedou výuku částečně v němčině. Žáci rozumějí základním pracovním pokynům, pracují s nadšením a elánem, nemají bariéru při aktivním používání německého jazyka. V hospitované hodině ve čtvrtém ročníku učitelka vynikajícím způsobem diferencovala ve třech úrovnostních stupních. V pátém ročníku se velmi dobře pracovalo s chybou. Obě učitelky používají řadu profesionálních i vlastních učebních pomůcek, snaží se o propojení jazykové výuky s hudební, výtvarnou a pohybovou výchovou. Často zařazují hravé formy práce.

Rozsah písemných projevů žáků odpovídá jejich věku. Sešity jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány.

Výuka probíhala většinou ve velmi příjemné pracovní atmosféře, nežádoucí projevy v chování žáků se objevily pouze ojediněle.

V **matematice** na prvním stupni ČŠI hospitovala u čtyř učitelek, tři měly plnou odbornou a pedagogickou způsobilost, jedna kvalifikační předpoklady nesplňovala, avšak ve výuce se tato skutečnost negativně neprojevila.

Vyučujícími zpracované časově tematické plány respektují platné učební osnovy, posloupnost jednotlivých vyučovaných celků vychází z používané řady učebnic.

Hospitované hodiny byly velmi dobře připraveny včetně pomůcek, dalších pomocných materiálů a výborně upravených tabulí. Učitelky měly promyšleny nejen výukové, ale i výchovné cíle. Sledované hodiny dobře strukturovaly, ojediněle však nereagovaly na únavu žáků odpovídající relaxací. Výuka probíhala výhradně frontálně, většinou pro všechny žáky stejným tempem, pouze v některých hodinách učitelky poskytovaly individuální pomoc zaostávajícím. Během hospitovaných vyučovacích jednotek byli žáci motivováni hrou, pochvalou i slovním hodnocením předvedeného výkonu. Pracovali aktivně a se zájmem, v první třídě snaha prosadit se vedla až k porušování vydaných pokynů, žáci zatím nemají zažitu nutnost dodržovat dohodnutá pravidla.

Žákovské písemné projevy učitelky pravidelně kontrolují, případně i hodnotí. Frekvence klasifikace je dostatečná, rodiče jsou o ní prokazatelně informováni. Záznamy v některých žákovských knížkách jsou však nekonkrétní (např. zkoušení, desetiminutovka).

Všechny učitelky byly vstřícné, trpělivě vysvětlovaly, nešetřily úsměvem a povzbuzením. Jejich verbální i neverbální projev měl nadprůměrnou úroveň, většinou velmi dobře pracovaly s hlasem. Ve třetí třídě vyučující dbá na odborně přesné a souvislé vyjadřování, kladené otevřené otázky umožňují žákům souvislý samostatný projev.

ČŠI hospitovala u pěti učitelek **vlastivědy** ve čtvrtém a pátém ročníku. Skutečnost, že jedna vyučující nesplňuje podmínky kvalifikace dle platné vyhlášky, kvalitu sledované výuky neovlivnila.

Navštívené hodiny se vyznačovaly účelným využitím řady různorodých pomůcek, aktivitou žáků a dobrou komunikací mezi pedagogem a žáky. Učitelky většinou vhodně využívaly mezipředmětové vztahy, zařazovaly relaxační chvílky a dbaly na dodržování ostatních psychohygienických zásad včetně správného sezení. Ve vynikající vyučovací jednotce s promyšlenou strukturou, jasnými pokyny učitelky a účinnou motivací aktualizací našly uplatnění rozmanité formy a metody práce (včetně skupinové). V některých hodinách chyběla závěrečná zpětná vazba pro vyučující i žáky. Při výuce se pracovalo s učebnicí, atlasem a s různými druhy map (včetně slepých). Do sešitů si žáci sami doplňují výstřižky a kresby. Jejich písemné projevy učitelky pravidelně kontrolují, občas však nechávají neopravené gramatické chyby. K přátelské atmosféře výuky přispěla dobrá komunikace a kultivovaný verbální i neverbální projev většiny vyučujících.

Všechny vyučovací jednotky byly připraveny. Ve dvou třídách se objevil menší, ještě vyrovnatelný skluz oproti zpracovanému časově tematickému plánu. V poprázdňinovém týdnu byla většina hodin věnovaná opakování a rozšíření učiva.

V **prvouce** uskutečnila ČŠI čtyři hospitace ve všech ročnících, kde je předmět součástí učebního plánu. Tři hodiny byly vyučovány učitelkami s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Jedna učitelka neměla odpovídající kvalifikaci, což se ve výuce částečně projevilo nejistotou především v oblasti interakce a komunikace.

Týdenní hodinová dotace předmětu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Všechny učitelky postupují podle tematických plánů vypracovaných podle platných osnov

a probírané učivo jim v době inspekce odpovídalo. Stanovené výukové cíle byly přiměřené a odpovídaly aktuálnímu složení tříd.

Učitelky většinou zařazovaly vhodnou vstupní i průběžnou motivaci, úspěšně využívaly adresnou pochvalu (ústní i písemnou), povzbuzení a ocenění zájmu, snahy, pokroku i výsledků práce k aktivizaci žáků. Pouze jedna vyučující nevěnovala motivaci žáků a průběžnému hodnocení dostatečnou pozornost.

Všechny učitelky byly na hodiny pečlivě připraveny především po stránce obsahové. Struktura a časové rozvržení vyučovacích jednotek se lišily. Ve vynikající hodině zvolené metody práce plně odpovídaly nejnovějším trendům moderního vyučování v rozvíjení aktivního učení, spolupráce, komunikace, tvořivosti i myšlení. Ostatní výuka byla vedena frontálně se střídáním činností, vyvozováním vztahů a souvislostí. Přínosem bylo využívání vhodného názoru a aplikace probírané látky v praxi. Výrazové prostředky učitelek, schopnost navázání kontaktu se třídou včetně nabídky pomoci měly pozitivní vliv na úroveň a efektivitu hodin. V závěru někdy chyběl prostor pro shrnutí a fixaci probrané látky a zhodnocení práce žáků.

Psychohygienické podmínky nebyly kromě jedné hodiny plně respektovány především z hlediska rozsahu učiva, zvoleného tempa a zařazení vhodné relaxace. Učitelky věnovaly pozornost i upevňování správných návyků držení těla při sezení v lavicích i při psaní. Na atmosféře hodin se výrazně projevíly vztahy jednotlivých vyučujících k žákům. Vstřícnost, pochopení a přátelský způsob komunikace založený na vzájemné důvěře vytvořily odpovídající pracovní prostředí. Žáci byli ukázněni, drobné prohřešky pramenily z jejich únavy, stereotypních činností (otázka – odpověď) a někdy z komunikace učitele pouze se skupinou aktivních žáků.

Výuka na prvním stupni má ve sledovaných předmětech celkově nadprůměrnou úroveň.

Druhý stupeň

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech (český jazyk, německý jazyk, dějepis, občanská výchova, rodinná výchova)

Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech na druhém stupni vychází z třinácti hospitací (pět v dějepisu, tři v českém jazyce, tři v německém jazyce a po jedné v občanské a rodinné výchově). V německém jazyce ČŠI hospitovala z důvodu nemoci pouze u dvou ze tří učitelek, které tento předmět ve škole vyučují. Jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, druhá je způsobilá pouze pedagogicky, což se však ve výuce negativně neprojevilo.

Vyučující postupovali podle zpracovaných časově tematických plánů, někde i aktuálně upravených. Témata literární výchovy jsou v nich koncipována nikoli žánrově, ale chronologicky, popřípadě kopírují obsahový přehled v čítance. V německém jazyce je základem pro vytvoření plánu používaná ucelená sada učebnic se schvalovací doložkou pro základní školy, jedna učitelka má v plánech začleněna i témata s problematikou ochrany životního prostředí. K řešení studijních neúspěchů žáků v jazykové výuce přispívá kroužek německého jazyka, který plní funkci doučování.

Bezprostřední příprava vyučujících byla ve většině hodin zřejmá. Namnožené texty, kartografické pomůcky, obrazový materiál, doplňková četba, slovníky, magnetofonové nahrávky i využití učebnic poskytovaly výuce dobrou materiální podporu. Didaktická technika byla efektivně použita pouze ojediněle, i když podmínky ve třídách pro její využívání i materiální zabezpečení, zejména zpětnými projektory, jsou ve škole velmi dobré. V německém

jazyce žáci neměli možnost poslechu rodilých mluvčích, přestože ve škole je k dispozici příslušná audio i video technika. Ve sledovaných hodinách byly stanovené výukové cíle přiměřené aktuálnímu stavu tříd, v jedné hodině literární výchovy však nebyla sledována míra naplnění výchovně-vzdělávacího cíle.

Zhlédnuté hodiny občanské a rodinné výchovy měly činnostní pojetí. Frontální a skupinová práce byly dobře organizovány, mezipředmětově motivovány, dynamizovány střídáním činností a kooperací žáků. V hodině rodinné výchovy se žáci aktivně podíleli na každé její části, zadávaná témata byla diferencována. Úvodní prověřování znalostí i závěrečné hodnocení bylo promyšlené, vycházelo ze zvolené metody. Ve většině sledovaných hodin českého jazyka a dějepisu se pracovalo frontálně, vyučující preferovali výklad s řízeným rozhovorem, ve kterém na kladené otázky reagoval velmi nízký počet žáků. Mnozí žáci se s převahou teoretického učiva bez aplikace a návaznosti na jejich zkušenosti vyrovnávali apatií, případně nekázní. Ve většině hodin scházelo z časových důvodů závěrečné shrnutí, na kterém by se podíleli i žáci, nebo jej nahradilo zadávání domácího úkolu. Záznamy do sešitů byly většinou pořizovány na základě učitelova strukturovaného zápisu na tabuli, ojediněle na meotaru.

Německý jazyk se vyučuje kombinovaně česky a německy v rozsahu odpovídajícím schopnostnímu a vědomostnímu potenciálu žáků jednotlivých vyučovaných skupin. Žáci rozumějí základním organizačním pokynům, umějí reagovat na otázky z každodenního života. Komunikace však probíhá výhradně v linii učitel – žák. Učitel se ptá, žák odpovídá. Sledovaná výuka byla podpořena celou řadou obrazových a jiných materiálů, činnosti se střídaly (rozvoj řečových dovedností, čtení s porozuměním, písemné vyjadřování, procvičení gramatického učiva, hry), žáci byli vhodně motivováni aktualizací učiva, životními zkušenostmi a hlavně pochvalou. V devátém ročníku ČŠI zaznamenala vynikající práci s chybou. Písemnosti žáků jsou převážně kontrolovány, někde i klasifikovány s ohledem na jejich grafickou úpravu. Žákovské knížky vykazovaly ve sledovaných předmětech dostatečný počet známek. Schopnost pracovat s různými zdroji informací rozvíjejí u žáků někteří vyučující v předmětu občanská výchova a dějepis zadáváním ročníkových prací. Vybrané slohové kontrolní práce vykazovaly řadu nedostatků (absence osnovy, nedůsledná oprava chyb, formálnost zpětné vazby, nediferencovaný přístup v rozsahu prací vzhledem k velkému počtu žáků s poruchami učení). Na některé z výše uvedených nedostatků již upozorňovala předminulá inspekční zpráva. Z důvodu nízké úrovně referátů z vlastní četby došlo rozhodnutím komise českého jazyka k jejich nahrazení povinnou doplňkovou četbou s možností výběru několika určených titulů. Ke zpracování byly zavedeny mimočítankové sešity.

Komunikativní dovednosti žáků pedagogové rozvíjeli adekvátně k použitým metodám a formám práce. Vyučující se vyjadřovali převážně spisovně a srozumitelně, jejich postoj k vytváření a dodržování pravidel komunikace vůči žákům byl rozdílný. Od vstřícné a bezprostřední interakce podporované i neformálními verbálními projevy přes otevřené jednání s požadavkem dodržet jasně stanovená pravidla až k direktivnímu způsobu vedení hodin s okamžitými výchovnými postihy za porušení kázně. Někteří vyučující nepovažovali vůbec za stěžejní vytvořit prostor pro diskusi a prezentaci názorů žáků. Předávání hotových poznatků bylo zpravidla dominantní. I když se vyučující chovali většinou přátelsky, někteří neposkytli žákům ani zpětnou vazbu.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině společenskovedních předmětů na druhém stupni hodnotí ČŠI celkově jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech (matematika, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis)

ČŠI hodnotí průběh a výsledky vzdělávání na základě hospitací u všech učitelů fyziky, chemie a přírodopisu, u pěti ze šesti vyučujících matematiky a u dvou ze tří učitelů zeměpisu.

Chybějící odborná a pedagogická způsobilost některých vyučujících se výrazněji projevila v matematice - zejména při volbě metod a forem, někdy i při respektování didaktických zásad výuky (nedostatečné motivování žáků v úvodu i průběhu hodiny, málo času věnovaného důkladnému procvičování nové látky a fixaci základních poznatků opakováním, nedůsledné vyžadování plnění zadaných úkolů). Plná kvalifikace zkušeného vyučujícího zeměpisu pozitivně ovlivnila efektivnost výuky, u jeho kolegyně byla ve sledovaných hodinách patrná menší pedagogická zkušenost.

Zpracované časově tematické plány vycházejí z platných učebních osnov a slouží k průběžné korekci plánované časové dotace. Jejich součástí jsou i plánované laboratorní práce. Zaznamenané zpoždění v 7. a 9. ročníku v zeměpisu lze do konce školního roku vyrovnat. Systematické zařazení témat ochrany člověka za mimořádných situací není z plánů patrné, pouze v chemii je k plánu přiložen dokument nazvaný „Řešení mimořádných situací“, který však obsahově odpovídá spíše environmentální problematice.

Pedagogové se na hodiny připravili, učivo navazovalo na předcházející, stanovené výukové cíle byly přiměřené. V úvodu sledovaných hodin učitelé vždy sdělili téma výuky, ojedinele i cíle. Vzhledem k tomu, že inspekce proběhla bezprostředně po týdenních jarních prázdninách, vyučující věnovali značnou část hodin opakování. Často se jim však nedařilo udržet zájem a pozornost žáků, k čemuž přispělo i nedostatečné respektování psychohygienických zásad (střídání tempa, činností, rytmu). V některých hodinách ČŠI zaznamenala velmi dobrou úvodní a průběžnou motivaci, pro kterou byly využity kvalitní názorné pomůcky i životní zkušenosti žáků. Vyučovalo se výhradně frontálně, převládá monolog učitele. V části hospitovaných hodin učitelé při výkladu využívali efektivní metodu řízeného dialogu, ale i zde málo rozvíjeli schopnost žáků přesně formulovat svůj názor. Nedostatečně dbali na aktivní a samostatnou práci žáků, zejména při procvičování a fixaci probraného učiva. V matematice žáci velmi často pouze pasivně opisovali správné řešení z tabule. Ve většině sledovaných hodin byli žáci systematicky vedeni k práci s učebnicí, jiné zdroje informací však v průběhu inspekce využívali ojedinele. Nepracovalo se s chybou jako s vhodným prostředkem aktivizace žáků. Probírané učivo logicky navazovalo na dříve získané poznatky. Využívání mezipředmětových vztahů a vhodné zařazení problematiky ochrany životního prostředí zaznamenala ČŠI pouze u jednoho učitele zeměpisu. Ve sledované výuce matematiky i fyziky žáci nedostatečně zvládali základní matematické operace, což bylo pro vyučující citelným handicapem. Učitelé často kladli větší důraz na mechanické úkony na úkor rozvoje logického myšlení a úsudku. Ve většině hodin chybělo závěrečné shrnutí nových poznatků a zhodnocení průběhu hodiny. Často se vyučovalo i po zvonění, v době přestávky. Hospitovaná hodina laboratorních prací z chemie byla pečlivě připravena po stránce obsahové, materiální i bezpečnostní. Při realizaci praktických úkolů však žáci byli učitelem vedeni přesně krok po kroku, což omezovalo jejich samostatnost a nepřispělo k rozvoji kooperativních dovedností.

Frekvence klasifikace je ve všech sledovaných předmětech dostatečná. Učitelé využívají rozmanité formy hodnocení i celý rozsah klasifikační stupnice. Většinou si evidují předmět hodnocení. Při ústním zkoušení často preferují znalost faktů před ověřováním pochopení příčin a důsledků jevů.

Verbální a neverbální projev učitelů má převážně dobrou úroveň. K žákům přistupují trpělivě, výuku řídí jasně a srozumitelně, avšak opomíjejí rozvoj komunikativních dovedností. Příliš

návodné a uzavřené otázky vedou k jednoslovným odpovědím žáků. Někteří pedagogové mají rezervy v práci s hlasem – dikce, tempo, rytmus, práce s pomlčkou. Občas se během inspekce vyskytly nežádoucí projevy v chování žáků, jejichž příčinou byly nevhodná struktura hodin, nedostatečné zaměstnání žáků, jednotvárnost realizovaných činností a nedůslednost učitelů. Tyto situace pedagogové zvládali pouze s problémy.

Hospitované hodiny měly značně rozdílnou úroveň s rozptylem od vynikajících až po pouze vyhovující.

Celkově hodnotí ČŠI průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech jako průměrné, s pozitivy a negativy téměř v rovnováze.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce s žáky se specifickými poruchami učení (SPU) v předmětu český jazyk – individuální vzdělávací program (IVP)

Výchovně-vzdělávací práce s žáky s SPU ČŠI sledovala ve čtvrtém a v devátém ročníku v předmětu český jazyk. V každé hospitované třídě je šest žáků s SPU začleněno v kolektivu s dalšími 16 žáky (čtvrtý ročník), resp. 22 žáky (devátý ročník).

Vyučující na prvním stupni je odborně a pedagogicky způsobilá a absolvovala také speciální kurz se zaměřením na SPU. Učitelka na druhém stupni je plně kvalifikována, avšak odborné vzdělání k SPU nemá, což se částečně projevilo při realizaci IVP v devátém ročníku.

Plánování výuky vychází z individuálních vzdělávacích programů zpracovávaných ve dvou variantách, které obě zahrnují výběr korekcí, avšak nejsou v nich uvedeny nápravné metody.

V hospitovaných hodinách byly učební osnovy plněny. K podpoře názoru a pochopení textu z učebnice učitelky použily velmi dobře připravenou tabuli, pomůcky, zkrácené texty, případně meotar.

Vyučující v devátém ročníku zadala žákům s SPU individuální práci a následně je postupně zapojovala do společné frontální výuky. Za stávajícího vysokého počtu žáků ve třídě (přítomno 27 žáků) je zařazování specifických metod práce s výraznou individuální prací velmi obtížné.

Vyučovací metody byly voleny v souladu s kognitivními cíli hodin. Ve čtvrtém ročníku výrazně respektovaly požadavky vyplývající ze schopností a potřeb žáků s SPU.

V devátém ročníku učitelka důsledně procvičovala gramatické jevy na různých příkladech, sledovala, zda žáci problému rozumí. Žákům s SPU kontrolovala plnění samostatné práce.

Ve čtvrtém ročníku (přítomno 16 žáků) se prolínala frontální výuka se skupinovou prací. Učitelka vhodně zařadila problémové učení a práci s chybou. Vynikajícím způsobem vytvořila podmínky pro reflexi poznatků i sebereflexi žáků v úrovni čtenářských dovedností. Hádanky, vhodné členění učiva a zajímavě zpracované úkoly přispěly ke zpestření učiva.

K udržení pozornosti a výkonu žáků učitelky zařazovaly vstupní a průběžnou motivaci. Klasifikace odpovídala požadavkům na SPU.

Psychohygienu byla dodržena, sledovaní žáci měli diferencované učivo, pracovali se zkráceným textem, měli dostatečný čas na plnění zadaného úkolu. Relaxační chvíle byly zařazeny ve čtvrtém ročníku.

Materiální podmínky pro výuku žáků s SPU jsou uspokojivé. Učitelky využívají více vlastní zpracování textů z učebnice a pracovních sešitů, ve kterých provádějí korekci učiva.

Žáci a učitelky se během vyučování respektovali, dodržovali dohodnutá pravidla chování. Interakce a komunikace v ovzduší tvůrčí práce byla sledována ve čtvrtém ročníku. Učitelka motivovala žáky ke komunikaci, k vyslovení svých zkušeností a vlastního názoru

Výchovně-vzdělávací práci se žáky se specifickými poruchami učení hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání škola zatím hodnotí na základě vlastních dílčích evaluačních nástrojů - srovnávací testy v paralelních třídách, předepsané čtvrtletní práce, úspěšnost v přijímacích zkouškách na střední školy, umístění v olympiádách a soutěžích. Evaluační nástroje nemá škola popsány, systematicky zpracovány ani analyzovány.

Žáci se ve většině předmětů zapojují do systému olympiád a soutěží. V minulém a v tomto školním roce byli úspěšní v zeměpisné, matematické a dějepisné olympiádě, v konverzaci v anglickém jazyce i v pěveckých a výtvarných soutěžích. Pravidelně získávají také velmi dobrá sportovní umístění.

Celkově hodnotí ČŠI průběh a výsledky vzdělávání jako průměrné, s pozitivy a negativy téměř v rovnováze.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina

Charakteristika

Školní družina má kapacitu 150 žáků. V době inspekce bylo k pravidelné docházce zapsáno 92 žáků z 1. až 5. ročníků v pěti odděleních. Žáci docházející nepravidelně (ranní družina, polední provoz) nebyli evidováni. Ranní provoz ŠD je 6:30 – 8:00, odpolední 11:30 – 16:30. Provoz upravuje řád školní družiny, který je přílohou školního řádu. Osobní předávání žáků po ukončení vyučování je ošetřeno pouze u prvních tříd.

Personální podmínky

Provoz ŠD zajišťují čtyři vychovatelky a vedoucí vychovatelka s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí (jedna však doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání nedoložila). Vedení školy má zájem o zapojení vychovatelek ŠD do dalšího vzdělávání pedagogů. Vychovatelky se cítí v pedagogickém sboru velmi dobře, spolupráce s vedením školy i ostatními vyučujícími je na partnerské, přátelské úrovni.

Materiálně-technické podmínky činnosti školní družiny

Školní družina využívá čtyři vlastní místnosti, rozmístěné v jednotlivých školních pavilonech a jednu školní učebnu, upravenou částečně pro provoz ŠD. Vzhledem k členitosti školního areálu není tento stav optimální z hlediska provozu (ranní družina a konečný provoz nejsou

přizpůsobeny potřebám žáků – nevhodné přecházení), širší využitelnosti vybavení jednotlivých oddělení, efektivity využití pracovních sil i spolupráce vychovatelek. Místnosti jsou vybaveny starším, někdy značně opotřebovaným nábytkem. Estetická úroveň jednotlivých učeben se liší. Většina prostor ŠD působí útulně. Vybavení pro aktivity je účelné, vedení školy mu věnuje pozornost, pravidelně dvakrát ročně se doplňuje.

Realizace činnosti školní družiny

Školní družina je nedílnou součástí školy a podílí se na realizaci jejího vzdělávacího programu. Vychovatelky se účastní školních akcí (výlety, exkurze, škola v přírodě, kulturní akce, spaní ve škole), zabezpečují dozory. Mají denní pohotovost pro případ potřeby suplování.

Povinná dokumentace je vedena pečlivě, pravidelně ji kontroluje vedoucí vychovatelka a namátkově zástupkyně ředitele. Zápisy v přehledech výchovně-vzdělávací práce jsou rozdílné, někdy jsou formulovány příliš obecně a mají nižší informační hodnotu. Velmi pečlivě je vedena i dokumentace zájmových kroužků při ŠD.

Pedagogické záměry a cíle stanovuje roční plán ředitele školy. Celoroční plán ŠD je rozpracováván formou hlavních úkolů rozdělených na jednotlivé měsíce. Navazující měsíční tematické plány obsahují plánované činnosti, nezabývají se však metodami, formami a prostředky výchovně-vzdělávací práce. Pedagogové věnují pozornost osobnostnímu rozvoji žáků, sociálním dovednostem i vztahům k ostatním i svému okolí. Při pravidelných měsíčních poradách ŠD se řeší především provozně-organizační záležitosti.

Organizace a průběh činnosti ve ŠD

V rámci inspekce byla hospitována ranní družina ve dvou odděleních. V ostatních odděleních byl monitorován odpolední provoz. Program ranní družiny byl převážně ponechán na výběru činností žáky (stolní hry). ČŠI nezaznamenala cílenou nabídku aktivit s možností volby. Velmi dobře byla před odchodem do výuky zařazena pohybová chvílka. Nahodilá skladba a nízká frekvence cviků však přinesla pouze malý efekt. V odpoledních hodinách probíhala zkouška pěveckého a literárně–dramatického kroužku. Zájem, zapojení a nasazení žáků i vychovatelek byly vysoké. Jedinou vadou byly stísněné prostorové podmínky pro taneční a dramatické činnosti. Odpočinkové činnosti byly pečlivě promyšleny po stránce obsahové i metodické. Vychovatelka měla pro žáky připravený různý materiál. Žáci mohli volit ze širší nabídky, uplatnit svou tvořivost a fantazii. Při činnostech ve všech odděleních bylo otevřené, komunikativní prostředí. Vlídny přístup vychovatelek k žákům přispěl k příjemné, klidné atmosféře vzájemné důvěry a porozumění. Žáci byli motivováni především postojem a vstřícným přístupem vychovatelek, zajímavým programem a adresnou pochvalou nebo povzbuzením.

K ověřování školních poznatků a v přípravě na vyučování se využívají didaktické herní aktivity (hry, vycházky, exkurze, soutěže, práce s literaturou, encyklopediemi, časopisy). Na základě velmi dobré spolupráce s učiteli jsou vychovatelky aktuálně informovány o výsledcích žáků a případné potřebě pomoci. Cílenou školní přípravu provádějí s jednotlivými žáky výhradně po dohodě s rodiči.

Při sledovaných činnostech učitelky věnovaly pozornost psychohygienickým potřebám žáků, vhodně zařazovaly relaxační a odpočinkové aktivity, žáky vedly ke zdravému životnímu stylu i ekologickému myšlení. ŠD často využívá denní pobyt venku k delším vycházkám s cíleným zaměřením.

Ve škole jsou umístěni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, o kterých jsou vychovatelky informovány a pracují s nimi po dohodě s učitelkami.

ŠD je zapojena do široké nabídky mimoškolní činnosti. Pracují při ní zájmové kroužky vedené vychovatelkami (literárně–dramatický, pěvecký, sportovně–turistický, pohybové hry), jejichž

činnosti se účastní i žáci v ŠD nezařazení. Žáci docházejí i do kroužků organizovaných školou. O kvalitě práce ŠD a zájmových kroužků svědčí i zvyšování zájmu žáků.

Činnost školní družiny má velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje o právní formě organizace ve zřizovací listině v době inspekce nekorespondovaly s rozhodnutím MŠMT čj. 32 920/2001-21 ze dne 2. ledna 2002 o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Škola podala prostřednictvím zřizovatele v souvislosti s přechodem do právní subjektivity žádost o změnu v rozhodnutí, MŠMT ji zatím nevyřídilo.

Tematická inspekce – prevence sociálněpatologických jevů

V rámci orientační inspekce proběhla tematická inspekce zaměřená na oblast prevence sociálněpatologických jevů. Ke zjištění bylo využito metody řízeného rozhovoru s ředitelem školy a metodickou prevence, dotazníkového šetření ve třídách, kontroly prostředí školy a příslušné dokumentace.

Sledované problematice je věnována ředitelem školy cílená pozornost, patří mezi priority, obsažené v jeho ročním plánu práce. Nové vedení školy se snaží o vytvoření systému prevence (analýza příčin problémů, další vzdělávání pedagogů, rozšíření nabídky mimoškolní zájmové činnosti, zlepšení úpravy prostředí školy, vytvoření otevřeného komunikativního prostředí pro žáky i rodiče, ustavení a spolupráce se žákovským sněmem, informační nástěnky). Škola uspořádala i výtvarnou soutěž se sledovanou tematikou. Součástí výzdoby vestibulu jsou i soutěžní výtvarné práce žáků na téma „Vtipy ke školnímu řádu“ a návrhy na logo školy. Jedna nástěnka je věnována pouze problematice prevence sociálněpatologických jevů. Originálně je pro žáky zpracován postup, kde a jak hledat pomoc v případě potřeby.

Dle zápisů byla problematika prevence opakovaně projednávána na pedagogických radách včetně informací ze vzdělávacích aktivit. Jako velký problém se jeví vysoká absence žáků, kterou se škola snaží systematicky a důsledně řešit. Pro pedagogy byl formou příkazu ředitele školy stanoven jednotný postup při zjištění či podezření na šikanu. Minimální preventivní program je zaměřený především na prevenci drogových závislostí. Metodická prevence má stanovené konzultační hodiny, mimo které je po dohodě k dispozici dle potřeby. Účastnila se setkávání metodiků v rámci okresu a řady vzdělávacích aktivit.

O dotazníkové šetření měli žáci zájem. V písemných sděleních i při neformálním rozhovoru byli otevření, což svědčí o jejich důvěře a otevřeném klimatu školy.

Škola se problematikou prevence zabývá, přijatý systém je funkční.

Kroužek dyslexie

ČŠI hospitovala v dyslektickém kroužku vedeném učitelkou, která absolvovala dyslektický kurz. Výuky se účastnili čtyři žáci ze šestého ročníku.

Efektivní motivace přispěla k navození tvůrčí atmosféry v učebně. Rekapitulace úspěchů žáků a seznámení s obsahem činnosti v hodině pozitivně ovlivnily jejich zájem.

Plán výchovně-vzdělávací práce byl v souladu s učebními osnovami (navazovalo se na učivo českého jazyka) a vycházel z individuálních potřeb žáků. Přípravené pomůcky sloužily k rozvoji zrakové orientace, sluchové i hmatové analýzy.

Rozmanité činnosti přispěly k důslednému procvičení stanoveného úkolu zábavnou formou.

V průběhu hodiny byly zařazeny odpočinkové aktivity - pohyb, rytmizace, dramatizace.

Zásoba materiálu pro nápravu dyslexie je dobrá, postačuje potřebě žáků.

Nastolená pravidla komunikace a jednání všichni respektují. Komunikace mezi žáky a učitelkou je vstřícná a otevřená. Žáci se projevují nenuceně, nemají obavy z neúspěchu.

Počítačové kroužky

ČŠI navštívila dva kroužky zaměřené na získávání počítačových dovedností. V kroužku výpočetní techniky vedeném externistou (odborník v oblasti ICT s pedagogickými zkušenostmi) pracuje dvě hodiny týdně deset žáků. Kroužek má charakter i strukturu běžné vyučovací jednotky. Externista pracoval s každým individuálně, poskytoval zpětnou vazbu, chválil, diferencovaně zadanou úlohu rozšiřoval o další úkoly. Motivačně působila možnost přístupu k datům na internetu po dokončení úlohy. Žáci pracovali s chutí, uvolněně, komunikace byla bezprostřední a funkční.

Kroužek k přípravě na povolání uváděný pod zavádějícím názvem „volba povolání“ je obdobně zaměřen na získání základů dovedností práce s textem a se zdroji z internetu. Pod vedením třídní učitelky v něm pracovalo v době návštěvy ČŠI osm žáků. Organizace byla volnější, diferenciací hlubší, atmosféra přátelská. Žáci řešili různorodé úlohy dle svého zaměření i podle svých schopností. O velmi pěkném vztahu mezi učitelkou a jejími žáky vypovídá i skutečnost, že učitelka se sama ujala vedení kroužku, když prošla školením v rámci SIPV a zjistila, jak je získání dovedností v oblasti ICT pro budoucnost jejích žáků důležité.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. 12278/škol./2002 vydaná usnesením Zastupitelstva města Česká Lípa ze dne 16. října 2002 pod čj. 907/02, bod 3
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32 920/2001-21 ze dne 2. ledna 2002, s účinností od 16. května 2001
3. Zahajovací výkaz V 3-01 o základní škole podle stavu žáků k 30. září 2002 na školní rok 2002/2003, ze dne 7. října 2002
4. Vzdělávací program Základní škola ze dne 30. dubna 1996 čj. 16 847/96-2, úpravy a doplňky ze dne 25. srpna 1998 čj. 25 018/98-22
5. Učební plán pro školní rok 2002/2003
6. Časově tematické plány učitelů hospitovaných předmětů pro školní rok 2002/2003
7. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy za školní rok 2002/2003
8. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003
9. Záznamy z pracovních porad ve školním roce 2002/2003

10. Záznamy o práci předmětové komise českého jazyka a dějepisu, přírodopisu a chemie, zeměpisu, německého jazyka a metodických sdružení prvního stupně ve školním roce 2002/2003
11. Vnitřní řád školy z 1. září 1999
12. Pracovní verze připravovaného vnitřního řádu
13. Žákovská ústava ze dne 16. září 2002
14. Řády odborných učeben - fyziky a chemie
15. Rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003
16. Protokoly o konání komisionálních zkoušek v srpnu 2002
17. Přehled volitelných a nepovinných předmětů ve školním roce 2002/2003
18. Přehled zájmových kroužků a sportovních oddílů, které pracují při ZŠ ve školním roce 2002/2003
19. Celoroční plán školní družiny pro školní rok 2002/2003, nedatováno
20. Měsíční tematické plány ŠD pro školní rok 2002/2003
21. Přehledy výchovně-vzdělávací práce a zápisové listky ŠD
22. Vnitřní řád školní družiny ze dne 5. září 2002
23. Přehledy výchovně-vzdělávací práce ŠD, zápisové listky ŠD ve školním roce 2002/2003
24. Záписy z porad ŠD ve školním roce 2002/2003
25. Rozpis služeb ŠD ve školním roce 2002/2003
26. Přehled zájmových útvarů při ŠD Sever v České Lípě ve školním roce 2002/2003
27. Osobní dokumentace integrovaných žáků ve školním roce 2002/2003 (vyšetření PPP, IVP, hodnocení práce žáků, záznamy výchovné poradkyně o dyslektických žácích)
28. Osobní spisy všech pedagogických pracovníků školy - doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání
29. Koncepce rozvoje školy, nedatováno
30. Plán kontrolní činnosti pro školní rok 2002/2003, nedatováno
31. Plán práce školy na školní rok 2002/2003 schválený pedagogickou radou 2. září 2002
32. Osobní plán ředitele školy pro školní rok 2002/2003, nedatováno
33. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků ZŠ na období 2002 - 2005, nedatováno
34. Plán práce výchovného poradce na školní rok 2002/2003
35. Minimální preventivní program
36. Přehled uskutečněných akcí v oblasti prevence ve školním roce 2002/2003
37. Prevence a řešení šikany – příkaz ředitele školy ze dne 20. září 2002
38. Organizační řád s platností od 1. ledna 2003 (včetně organizačního schématu) a vnitřní směrnice
39. Kniha úrazů
40. Příkaz ředitele školy č. 1/2002 ze dne 2. 9. 2002 – Pokyny k vyplňování třídních knih, výkazů a katalogových listů na 2. stupni ZŠ
41. Příkaz ředitele školy č. 2/ 2002, ze dne 2. 9. 2002- Pokyny k vyplňování třídních knih, výkazů a katalogových listů na 1. stupni ZŠ

42. Jmenování do funkce ředitele školy od KÚ Libereckého kraje čj. OŠM -1067/02-J ze dne 24. června 2002, s účinností od 1. srpna 2002
43. Potvrzení ve funkci ředitele školy od města Česká Lípa čj. 14617/Škol./2002 ze dne 21. listopadu 2002, s účinností od 1. ledna 2003
44. Jmenování do funkce statutárního zástupce ředitele školy pro první stupeň ZŠ vystavené ředitelem školy pod čj. 046/2003 ze dne 27. prosince 2002, s účinností od 1. ledna 2003
45. Jmenování do funkce zástupce ředitele školy od Školského úřadu Česká Lípa ze dne 31. května 1999 a potvrzení ve funkci vystavené ředitelem školy pod čj. 046/2003 ze dne 27. prosince 2002, s účinností od 1. ledna 2003
46. Pracovní náplně pedagogických a správních zaměstnanců
47. Kritéria pro stanovení osobních příplatků pro pedagogické pracovníky, správní zaměstnance a pracovnice školní jídelny ze dne 30. srpna 2002
48. Podklady pro přiznání osobních příplatků
49. Kritéria pro přiznání mimořádných odměn ze dne 30. srpna 2002
50. Přehled nepřítomnosti vyučujících a přehled přesčasové práce
51. Rozpisy dozorů
52. Evidence osobních příplatků
53. Vnitřní platový předpis
54. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
55. Dokumentace stížností, podnětů a žádostí
56. Záznamy o jednání s rodiči ve školním roce 2002/2003
57. Dokumentace vybavení školy v rámci projektu PIII SIPV "Internet do škol"
58. Informační brožura s platností od 21. srpna 2002
59. Náhodně vybrané žákovské knížky, notýsky a sešity žáků
60. Vybrané kontrolní slohové práce z českého jazyka, ročníkové práce z občanské výchovy a dějepisu, školní časopis Severní vítr
61. Podkladová inspekční dokumentace
62. Dotazník pro ředitele
63. Dotazník pro rodiče žáků V. A, VI. B, VII. C, VIII. B, IX. A
64. Dokumentace tematické inspekce (záznamové archy, dotazníky)
65. Inspekční zpráva 081 119/98-2300 z 26. května 1998

ZÁVĚR

Výchovně-vzdělávací proces v Základní škole Česká Lípa, Školní 2520 probíhá podle platných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola.

Nový ředitel školy přistoupil k tvorbě koncepčních záměrů s invencí a jednoznačně stanovenými prioritami. Na prvním místě zájmu a pozornosti je žák, jeho zájmy či potřeby. Snaha vytvořit školu s přesně stanovenými pravidly, na jejichž tvorbě se budou podílet všichni zúčastnění, tedy pedagogové žáci i rodiče, je všeobecně kladně přijatá. Žáci pozitivně hodnotí možnost vyjádřit se k chodu školy, mají větší pocit zodpovědnosti. Teprve se učí správně nakládat se svými právy, ale i respektovat názorovou svobodu druhého.

Současné personální podmínky z hlediska vyhlášky o odborné a pedagogické způsobilosti jsou na prvním stupni průměrné, na druhém stupni podprůměrné. ČŠI však zjistila, že někteří učitelé bez předepsané kvalifikace vzdělávají a vychovávají žáky na velmi dobré úrovni, mají za sebou několikaletou pedagogickou praxi, pracují se zájmem a zaujetím.

Výuka probíhá v čistých, esteticky upravených prostorách. Zásadní rekonstrukci však potřebují sociální zařízení. Materiálně-technické podmínky ve sledovaných předmětech umožňují splnění učebních osnov. Žákovský nábytek v několika učebnách nesplňuje antropometrické požadavky.

Vyučovalo se většinou frontálně s důrazem na faktografii. Učitelé byli na většinu hospitovaných hodin pečlivě připraveni po stránce obsahové, méně po stránce metodické. Pestřejší a pro žáky zajímavější činnosti zařazovali pedagogové na prvním stupni. Většina výuky byla dostatečně názorná, nové učivo učitelé jednoznačně vysvětlili, na příkladech procvičili. Velmi často však chybělo závěrečné shrnutí a utřídění poznatků, minimálně se diferencovalo. Kázeňské problémy a potíže v komunikaci mezi učitelem a žáky se objevily pouze ojediněle. Ve většině hospitovaných hodin vládla příjemná pracovní atmosféra.

Ve škole je vysoký počet žáků (63) s diagnostikovanými specifickými poruchami učení. Všichni mají stanovený individuální vzdělávací program. Žáci mají možnost docházet do dyslektických kroužků vedených učitelkami s dyslektickým kurzem. Ve sledovaných ročnících byly individuální vzdělávací programy plněny.

Činnost pěti oddělení školní družiny zajišťují vychovatelky s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, což se pozitivně projevilo v přípravě, organizaci a průběhu činností. Rozmístění učeben v různých pavilonech komplikuje každodenní provoz i efektivní využití velmi dobrého vybavení. Práce školní družiny je promyšlená, dostatečně pestrá, pro žáky zajímavá. Vychovatelky úzce spolupracují s učitelkami prvního stupně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Varja Paučková	..... .
Členové týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	..... .
	Ing. Petr Kadlus	..... .
	PhDr. Miloslava Paclíková	..... .
	PhDr. Václava Vokounová	..... .
	Ing. Eva Žižková	..... .

Další zaměstnanci ČŠI

Irina Kopčanová

V České Lípě dne 15. dubna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. května 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Pavel Černý, ředitel školy

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-05-21	081 120/03-5076
Zřizovatel	2003-05-21	081 119/03-5076

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.